

PAIKUSE PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Lisa 2. PAIKUSE PÕHIKOOLI ÕPILASTE HINDAMISE KORD

I ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

- (1) Õpilase hindamise korraga sätestatakse Paikuse Põhikooli õpilaste õpitulemuste, käitumise hindamine, hinnete ja hinnangute alusel õpilase järgmise klassi üleviimine, täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine.

§ 2. Hindamise alused

- (1) Õpitulemuste hindamine toimub põhikooli riikliku õppekava hindamise põhimõtete ja õpitulemusele esitatud nõuete, käesoleva korra ning neile põhineva kooli õppekava hindamise põhimõtete ja õpitulemustele esitatud nõuete alusel.
- (2) Käitumise hindamine toimub riikliku õppekava nõuete, käesoleva korra ning neile põhinevate kooli õppekava ja kooli kodukorra nõuete alusel.
- (3) Õpilasi hinnatakse numbriliselt viiepallisüsteemis alates 2. klassist. 1. klassis kasutatakse õpitulemuste hindamisel sõnalist hinnangut.
- (4) Õppeainetes, mis eeldavad erivõimetele põhinevaid oskusi (kehaline kasvatus, muusika, kunst, töö- ja tehnoloogiaõpetus, käsitöö), ei eelistata hindamisel andekust, vaid õpilase püüdlikkust, osalemist õppeprotsessis ja teoreetilisi teadmisi. Tervislikest põhjustest lähtuvalt (nt kehalises kasvatuses) võib õpetaja anda õpilasele erinevaid õpiülesandeid ja nende alusel õpilast hinnata.
- (5) Kui õpilasele on koostatud IÕK, arvestatakse hindamisel IÕK-s sätestatud erisusi.

§ 3. Hindamise eesmärk

Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmekesiseid hindamismeetodeid, -vahendeid ja -vorme.

- (1) Õpitulemuste hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilasele tema õppimise tulemuslikkuse ja võimekuse kohta.
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

- (2) Käitumise hindamise eesmärk on:

- 1) suunata ja motiveerida õpilasi järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorras kehtestatud nõudeid õpilase käitumisele.

II TEADMISTE JA OSKUSTE HINDAMINE

§ 4. Teadmiste ja oskuste hindamise korraldus

- (1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega.
- (2) Teadmisi ja oskusi hindab klassi- või aineõpetaja.
- (3) Teadmisi ja oskusi ning õpitulemusi hinnatakse õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel.
- (4) Hinnatakse teadmiste ja oskuste omandatust. Lähtuvalt kooliastme ja õppeaine eripäradest arvestatakse hindamisel:
  - 1) omandatud teadmiste ja oskuste ulatust, õigsust, esituse täpsust ja loogilisust;
  - 2) iseseisvust ja loovust teadmiste ning oskuste planeerimisel ja rakendamisel;
  - 3) oskust oma teadmisi ning oskusi suuliselt ja kirjalikult väljendada;
  - 4) vastuste õigsust, vigade arvu ja liiki;
  - 5) praktilise töö teostust.
- (5) Õpitulemusi hinnatakse numbriliselt (hinne) või sõnaliselt (hinnang).
- (6) Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- (7) Hindamine jaguneb:
  - 1) **õpiprotsessi hindamine** - protsessi hinne või hinnang; üksikute õpitulemuste hindamine, mis annab ettekujutuse õpilase teadmistest/oskustest õppeperioodi jooksul
  - 2) **kujundav hindamine** – (õppimise üksiktulemuste hindamine;) õppe kestel toimuv hindamine, mille käigus
    - analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist
    - antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta
    - innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele

kujundav hindamine

  - keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega
  - kaasab õpilase enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust anda hinnanguid ja eesmarke seada
  - sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks
  - tõstab esile õpilase tugevaid külgi ning aitab kaasa õpilase arengule ja õpimotivatsiooni tõstmisele
  - annab tagasisidet ka õpetajale: vajadusel õppeülesannete korrigeerimiseks või diferentseerimiseks

Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

- 3) arvestuslik hindamine – kontrolltööd, suulised ettekanded, referaadid, uurimistööd, eksamid jm, kus hindamisel lähtutakse konkreetsetest hindamisnormidest. Informeeriv, kontrolliv, kokkuvõttev funktsioon. Kavandatakse õppeperioodi/trimestri ulatuses
- 4) kokkuvõttev hindamine – hinnete koondamine trimestrite hinneteks ning nende koondamine aastahinneteks.

§ 5. Numbrilise hindamise skaala

- (1) Numbriliselt hinnatakse õpitulemusi viiepallisüsteemis; Hindedkaala laiendamiseks võib kasutada hindamisel märki „-“ (miinus).
- (2) hindegaga „5“ ehk „väga hea“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid, kui õpilase vastus on õige ja täielik, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine;
- (3) hindegaga „4“ ehk „hea“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kui õpilase vastus on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest;
- (4) hindegaga „3“ ehk „rahuldav“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus, kui õpilase vastus põhiosas on õige, põhioskused on omandatud, kuid teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb raskusi. Õpilane vajab juhendamist ja suunamist;
- (5) hindegaga „2“ ehk „puudulik“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus; ei suuda teadmisi rakendada ka suunamise ja juhendamise korral;
- (6) hindegaga „1“ ehk „nõrk“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.
- (7) Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5“ hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100%

maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75–89%, hindegaga „3” 50–74%, hindegaga „2” 20–49% ning hindegaga „1” 0–19%.

- (8) Lõikes (7) esitatud skaalast 5% üles- või allapoole moodustab piiritsooni, mille puhul õpetaja võib panna kas madalama või kõrgema hinde, arvestades:
- 1) töö mahtu;
  - 2) ülesannete keerukust;
  - 3) vigade arvu ja liiki;
  - 4) õpilase võimeid ja jõupingutusi tulemuste saavutamiseks.
- (9) Õpetajal on õigus tunnispetsiifikast lähtuvalt kasutada sõnalist hinnangut „arvestatud“ (A) või „mittearvestatud“ (MA)

§ 6. (Kontrolltööde) Arvestuslike tööde korraldamine ja hindamine

- (1) Kontrolltöö/arvestuslik töö on ühe tervikliku aineosa käsitlemise järel nõutavatele õpitulemustele hinnangu andmine. Kontrolltöös hinnatakse kooli ainekavas määratud nõutavate õpitulemuste saavutatust.
- (2) Kontrolltöö/arvestusliku töö hinded kantakse e-kooli eri tähistusega.
- (3) Kontrolltööd/arvestuslikud tööd kavandatakse trimestrite ulatuses.
- (4) Nõutavate õpitulemuste omandatuse kontrollimise aja, vormi ning hindamise põhimõtted teeb õpetaja õpilastele teatavaks trimestri algul.
- (5) Kontrolltöö/arvestuslik töö on kõigile õpilastele kohustuslik.
- (6) Koolist puudunud õpilane teeb kontrolltöö/arvestusliku töö järele õpetajaga kokku lepitud ajal. Tegemata töö fikseeritakse e-koolis „*“ -ga. Kui töö on järele tehtud, asendatakse * parandushindegaga, näiteks 4*.
- (7) Õpilasele, kes oli kontrolltöö/arvestusliku töö toimumise päeval tunnis, kuid jättis selle mõjuva põhjuseta tegemata/esitamata, kantakse e-kooli sisse hinne „1”. Järelevastamise võimalust sel juhul ei anta.
- (8) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „nõrk”.
- (9) Kui tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, siis arvestusliku töö puhul saab õpilane järele vastata kuni vähemalt “rahuldava” hinde saamiseni.
- (10) Kui õpilane ei ole trimestri lõpuks nõutavaid hinnatavaid ülesandeid täitnud, arvestatakse märget „*“ nagu hinnet „1”, mis tähistab nõutavate teadmiste ja oskuste puudumist.
- (11) Õpilasele, kes on mõjuvatel põhjustel koolist pikemat aega puudunud ja ei ole trimestri lõpuks nõutavaid kontrolltöid/arvestuslikke töid teinud, kokkuvõtvalt trimestri hinnet välja ei panda. Talle antakse võimalus need ülesanded täita õpetajaga kokkulepitud ajal (üldjuhul uue trimestri alguses kahe nädala jooksul). Õppeaine trimestri hinne pannakse välja pärast nõutavate ülesannete täitmist.

- (12) Õpilasel on võimalik teha järeltöid osaliselt, vastavalt aine hindamise juhendile
- (13) Trimestrite õpitulemuste omandamist kontrollivate kontrolltööde/arvestuslike tööde aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega ja märgitakse e-kooli kontrolltööde tabelisse. Põhjendatud vajaduse korral võib õpetaja töö toimumise aega muuta.
- (14) Tunnikontroll kontrollib paari eelneva tunni teadmisi. Tunnikontrolle võib teha igas tunnis. Tunnikontrolli toimumist ei pea õpetaja ette teatama. Tunnikontrolli järele vastata ei saa. Tunnikontrolle on võimalik järele vastata kokkuleppel õpetajaga
- (15) Kirjalike tööde hinded tehakse teatavaks üldjuhul nädala jooksul.
- (16) Trimestri või aasta lõpus võib õpetaja anda pikalt puudunud või oma hinnet parandada soovivale õpilasele üldistava töö kogu omandamata materjali kohta, mida arvestatakse kokkuvõtva hinde väljapanemisel.

§ 7. Tasemetööde, üleminekueksamite ja loovtöö korraldamine

- (1) Tasemetööd ja üleminekueksamid võimaldavad õpilastel õpitud teadmisi ja oskusi süstematiseerida, oma huve ja võimeid määratleda ning arendada.
- (2) Õpitulemuste omandamise kontrollimiseks viiakse läbi riiklikke tasemetöid järgmistes klassides: 3. klass – eesti keel ja matemaatika, 6. klass – eesti keel, matemaatika.
- (3) Koolisisene komplekseksam korraldatakse 7. klassi õpilastele. Hinne kantakse tunnistusele ja arvestatakse aastahinde väljapanemisel. Maakondlikul olümpiaadil kooli edukalt esindanud õpilase võib üleminekueksami sooritamise vabastada aineõpetaja esildise põhjal.
- (4) 8. klassis sooritavad õpilased läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, mis võib olla kirjalik, suuline või praktiline. Loovtöö teema kantakse 8. klassi klassitunnistusele ja põhikooli hinnete lehele. Loovtöö hindamine toimub vastavalt loovtööde korraldamise juhendile.

§ 8. Emakeele kirjalike tööde diferentseeritud hindamine

- (1) Diferentseeritult hinnatakse püsiva kirjaliku kõne puudega õpilase kirjalikke töid, kui õpilane saab regulaarselt logopeedilist õpiabi või kui õpetaja töötab temaga individuaalselt logopeedi nõuannete järgi.
- (2) Kirjalike tööde hindamisel arvestatakse kirjutamisraskusele omaseid spetsiifilisi vigu vealiikide järgi. Ühte liiki vead loetakse üheks veaks.

§ 9. Kokkuvõttev hindamine

- (1) Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestrite hinneteks ning nende koondamine aastahinneteks.
- (2) Õppeaine trimestri hinne pannakse välja vähemalt kolme hinde põhjal.
- (3) Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestrihinne (või hinnang) jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk” (või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang).
- (4) Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, määratakse tugimeede, et aidata tal omandada nõutavad teadmised ja oskused.
- (5) Õppeainete kokkuvõtavad trimestrite ja aastahinded kantakse e-kooli ja klassitunnistusele.
- (6) Õppeaine aastahinne pannakse välja õppeperioodi lõpus.
- (7) Õpilase koolist lahkumisel teiseandatakse õppeaasta kokkuvõtavad hinded viiepallisüsteemi
- (8) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetöele.

III. KÄITUMISE HINDAMINE

§ 10. Käitumise hindamine

- (1) Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis.
- (2) Käitumishindega "eeskujulik" hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt.
- (3) Käitumishindega „hea” hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid.
- (4) Käitumishindega „rahuldav” hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi, mistõttu ta vajab pedagoogide ja lastevanemate tähelepanu ning suunamist.
- (5) Käitumishindega „mitterahuldav” hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate ega lastevanemate nõudmistele. Õpilase käitumise võib hinnata „mitterahuldavaks” ka korduva põhjuseta puudumise korral (6 tunni) või üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.
- (6) Käitumist hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega.
- (7) Aineõpetaja märgib e-koolis trimestri lõpus iga õpilase käitumise hinde, mis aitab klassijuhatajal teha lõplikku otsust.

- (8) Põhikooliõpilase käitumist hinnatakse igal trimestril.
- (9) Käitumishinne märgitakse e-kooli, klassitunnistusele ja õpilasraamatusse.
- (10) Käitumise aastahindeks pannakse „mitterahuldav" kooli õppenõukogu otsuse alusel. Selleks esitab klassijuhataja õppenõukogule põhjenduse.

IV. HINDE VAIDLUSTAMINE JA VAIDLUSKÜSIMUSTE LAHENDAMINE

§ 11. Hinde ja kokkuvõtva hinnangu vaidlustamine

Õpilasel ja (lapsevanemal) tema seaduslikul esindajal on õigus kokkuvõtvaid hindeid vaidlustada

§ 12. Vaidlusküsimuse lahendamine

- (1) Õpilase hindamisel koolis tekkinud eriarvamusi ja vaidlusküsimusi lahendavad õpilase või lapsevanema ettepanekul aineõpetaja, klassijuhataja ja/või direktor (õppealajuhataja).
- (2) Hinde pannud õpetaja on kohustatud selgitama hindamise põhimõtteid, korda ja hindekriteeriume ning põhjendama hinde õigsust ja nõuetele vastavust.
- (3) Vajaduse korral vaatab vaidlusaluse küsimuse läbi kooli direktor või õppealajuhataja.
- (4) Kui õpilane või lapsevanem ei ole kooli juhtkonna või õppenõukogu otsusega nõus, võib ta pöörduda kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle riiklikku järelevalvet teostava ametniku poole viie tööpäeva jooksul arvates otsusest teadasaamisest.

V. ÕPILASE JÄRGMISSE KLASSI ÜLEVIIMINE, TÄIENDAVALE ÕPPETÖÖLE JA KLASSIKURSUST KORDAMA JÄTMINE

§ 13. Õpilase järgmisse klassi üleviimise, täiendavale õppetööle või klassikursust kordama jätmise otsustamine

- (1) Kokkuvõtva hinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
- (2) Põhikooli 1.-8. klassi õpilane viiakse üle järgmisse klassi, kui tema aastahinne on kas „rahuldav", „hea" või „väga hea".
- (3) Õpilane, kelle käitumise aastahinne on „mitterahuldav", viiakse üle järgmisse klassi, kui ta õppeedukus on vähemalt kõigis õppeainetes kas „rahuldav", „hea" või „väga hea".
- (4) Kõik „Toimetuleku riikliku õppekava" järgi õppivad õpilased viiakse üle järgmisse klassi.
- (5) Kui õpilasele koostatud individuaalses õppekavas on sätestatud õppeaja kohta eritingimus, lähtutakse järgmisse klassi üleviimisel sellest tingimusest.

- (6) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrite hinnetest või hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang.
- (7) Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.
- (8) Täiendava õppetöö alguseks koostab aineõpetaja õpilasele töökava, kus märgitakse ära õppetundide aeg, käsitletav teema ja materjal ning hindamine (millal, mida ja kuidas hinnatakse). Teatis saadetakse koju.
- (9) Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse. Hinne kantakse e-kooli. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu.
- (10) Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
- (11) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugimeetmeid. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
- (12) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.
- (13) Põhikooli lihtsustatud õppekavalt üleminekul, samuti välisriigist tulnud õpilase üleminekul põhikooli riiklikule õppekavale otsustab kool õpilase teadmiste ja oskuste taseme järgi õpilasele individuaalse õppekava rakendamise vajaduse ning selle, millises klassis ta õpinguid jätkab.